

Samrådsredogörelse för Lögdö Bruk och Masugnsgrundet

Förslag på skötselåtgärder, era frågor/synpunkter/kommentarer, samt SCAs kommentarer och bemötande av synpunkter

Nedan har jag klistrat in de delar av samrådsprotokollet som berör förslag på skötselåtgärder (punkt 13) samt deltagarnas frågor och synpunkter (punkt 14). I dessa har jag lagt till inkomna kommentarer på lämpliga ställen, och adderat mina/SCAs kommentarer och bemötande av vardera synpunkt/kommentar. Avsaknad av kommentarer ska tolkas som bekräftelse av vad som står där. Beslut om åtgärder ges under separat rubrik längre fram i dokumentet.

13. Sedan presenterades vilka förslag på skötselåtgärder som finns för att skydda och utveckla de värden som är identifierade och visade fotografier från de biotop typer som det finns skötselplaner för.

- a) 17 hektar naturvårdsbränning för att gynna naturvärden knutna till tall och marksvamp, fornlämningar behöver dock beaktas
- b) Ett område på 22 hektar lämnas för fri utveckling, och eventuellt ytterligare ett område på 2,7 hektar (alternativet är naturvårdande skötsel för löv),

Kommentar, Emelie Westin: Se 14.t) för klargörande om den del om 2,7 hektar som ligger vid Aspån.

- c) Flera områden med höga lövvärden sköts aktivt för att förlänga lövträdsfasen genom avverkning av gran, sannolikt manuell. Sötgräsförekomster kommer att värnas i samverkan med Länsstyrelsen. Liksom stigar

Kommentar på underlag/presentation, Mattias Edman:

När det gäller sötgräset är det ju som vi vet störningen i form av vattenfluktuationer som gynnar den och inte granen. Gör man ingenting kommer granskogen sluta sig med tiden och sötgräset troligen minska. Landhöjningen är ju ca 8 mm per år, så det lär bli torrare och torrare på platsen även om inte läget är akut på något sätt. Jag tror att sötgräset tål och gynnas långsiktigt av att granen decimeras manuellt. En sådan åtgärd måste förstås göras stegvis där man noga följer upp responsen hos sötgräset. Som du föreslog bör man kanske lämna de delar där sötgräset har sin största förekomst helt orörd så länge tills vi vet mer om hur den och konkurrerande arter reagerar på utglesningen av skogen.

En detaljkommentar. Kikade på dina fina kartor över lövgynnade hotade arter och såg att du tagit upp gräddticka som granart. I det här området är den helt och hållet en lövart då alla fynd är gjorda på grova allågor. En lövgynnad VU-art alltså! Byter du färg på den kommer överlappet mellan lövskötsel och lövgynnade arter se ännu snyggare ut.

Kommentar/bemötande, Emelie Westin:

Den övergripande målsättningen för nästan hela Masugnsgrundet är omvandling till lövskog. Hastigheten och tillvägagångssättet får avgöras av sötgräset, och kommer att samrådas med Skogsstyrelsen/Länsstyrelsen. God tanke att starta omvandlingen på något mindre känslig ställen och följa upp responsen hos sötgräset. Jag ska fråga Länsstyrelsen om de har intresse och resurser att vara delaktiga eller leda en sådan uppföljning.

Oops 😊

- d) Förslag har inkommit om att lämna en del av "Svartskogen" hel orörd och låta granens succession fortlöpa. Detta område uppskattas av besökare som deltar i rundvandringar i området. Emelie har haft liknande tankar om ett område som nås via stigen som går söderut från masugnsområdet.

Kommentar, Emelie Westin: Del av Svartskogen lämnas enligt önskemål för sitt upplevelsevärde. Obeslutat om det andra föreslagna området också ska lämnas.

- e) Flera områden med varierande inslag av lövträd kommer att skötas med förstärkt hänsyn, där lövträden lämnas samtidigt som fortsatt virkesproduktion också är en viktig målsättning. Viktningen naturvårdsmål/produktionsmål utgår från hur stort lövinslaget är. Här sker ingen plantering, utan målet är naturlig föryngring av lövträd, eventuellt efter lätt markberedning (grävmaskin snarare än markberedare?)

Kommentar, Emelie Westin: Behov av markstörning bedöms av planeraren.

- f) Områden som är helt talldominerade kommer föryngras under fröträdställning som ska stå kvar som evighetsträd (någonstans inom spannet 30-80 frötallar per hektar). Möjlighet till lövfokus beaktas även här, men troligen är det lämpligare mark för tallföryngring.
- g) Ett område är färdigplanerat och tänkt att avverkas nu i vår. Trakten är ca 12 ha stor och är tänkt att föryngras med fröträd som lämnas. I det norra delområdet, som korsas av SCAs gamla skogsstig, ska även alla lövträd lämnas.
- h) Emelie fortsatte med att visa exempelbilder på hur liknande bestånd ser ut direkt efter genomförd åtgärd.
- i) En kartsbild med olika färger presenterades för att ge en sammanlagd bild över vilka målklasser (naturvårdsambitioner) som de olika områdena har. FA= Frivillig avsättning med naturvårdsmål; KM=Kombinerade mål med både virkesproduktion och naturvård, ca

50 % av träden tas bort; AH= anpassad hänsyn med lövträd och/eller frötallar som lämnas efter avverkning, kombinerat med satsning att skapa lövskogar där förutsättningarna är lämpliga.

14. Deltagarna kom med frågor och synpunkter:

a) Frågor om vitryggig hackspett och vilka förutsättningar som finns.

Kommentar på underlag/presentation, Mattias Edman:

Kombinationen löv och tall verkar funka bra för vitryggen (ljus, öppet och varmt) även om det nog inte skulle funka med bara sån skog för ett revir. Däremot tror jag att de delar du planerar för tall och löv skulle kunna ingå i ett revir och nyttjas av vitrygg om det tillåts att bildas död ved där.

Du hade en fundering kring om det var bättre för vitryggen om graninslaget var utspritt eller i dungar. Det beror nog på hur stort graninslaget är, men vill man ha 10-20% graninslag, så är det nog bättre att ha granen koncentrerat i dungar än spritt i beståndet då man på det viset maximerar arealen lämplig yta. Bl.a. predationsrisken bör bli mindre då.

Kommentar/bemötande, Emelie Westin:

Min målsättning för stunden är att skapa så goda förutsättningar som möjligt för framtida naturvård, utan att behöva ta av den naturvårdsareal som jag i dagsläget vill prioritera till områden som har högre befintliga bevarandevärden. Om de skogar som idag har mer eller mindre tungt vägande produktionsmål i framtiden kommer att viktas mer mot naturvårdsmål, med tillhörande möjlighet att få bilda död ved, får framtida politik och företagsmål avgöra, i kombination med den då bedömda potentialen för att fungerande vitryggsrevir.

b) Idéer om att återskapa/föryngra den allé med alm och ask som finns, lyfts fram av flera deltagare som viktigare än att skapa en ädellövskog.

Kommentar på protokoll, Elisabeth Nilsson:

Återskapa/föryngra allén, hur då? Plantera träd? Det borde väl inte utesluta att skapa en lövskog i slänten med inslag av befintlig alm o ask?

Kommentar/bemötande, Emelie Westin:

”Återskapande” av allén kan ske genom stegvis friställande av de gamla alléträden, så att de gradvis får acklimatisera sig vid att stå mer öppet.

Föryngring av allén kan möjligtvis uppnås genom att vi gräver upp några befintliga plantor och planterar dem i luckor som huggs upp mittemellan befintliga alléträd. Utifrån hur begärliga plantorna är för viltet kan man behöva sätta upp nät runt plantorna. Vi skulle kunna prova med en eller två plantor för att se hur det fungerar.

Nej, målsättningen är fortfarande att omvandla den grandominerade skogen i slänten till en lövskog med befintlig alm och ask. Exakt hur detta uppnås måste ta sötgräset i beaktande.

- c) Intresseföreningen vill gärna ha möjlighet att röja fram kulturvärden i form av husgrunder på västra sidan vägen som går förbi kulturreseptatet liksom kring masmästargården strax norr om masugnsområdet. Emelie ställer sig positiv till detta och hänvisade till det avtal som finns med intresseföreningen och att detta kan regleras där.

Kommentar, Emelie Westin: Avtal är under framtagande.

- d) Emelie frågar om synpunkter på den planerade naturvärdesbränningen. Länsstyrelsen uttrycker att bränning av yngre tallar, exempelvis under fröträd, kan ge stor naturvårdsnytta.

Kommentar, Emelie Westin: Vi kan prioritera att lämna extra hänsynsträd och att bränna där det finns ett inslag av gamla tallar, där sannolikheten är större att sällsynta mykorrhizasvampar finns kvar. Däremot har vi inte utrymme att prioritera naturvårdsarealer till produktionsskogar som med hög sannolikhet har låga naturvärden. Vi kommer dock att lämna frötallar även i produktionsskogen, till stor del för rekreativvärdenas skull, men det är ju även positivt för eventuella spännande mykorrhizasvampar som skulle kunna ha återetablerats efter tidigare kalhuggning.

- e) Emelie frågar om hur döda granar uppfattas men ingen lyfte det som negativt utan snarare ett naturligt inslag.

Kommentar på underlag/presentation, Mattias Edman:

För att undvika barkborreutbrott vid gransanering har jag hört att man i andra känsliga lövskogar ringbarkat granar upp till 15-20 cm medan större granar har fällts och barkats på plats. Enligt barkborrefolk på skogsstyrelsen så går inte barkborre gärna på klenare dimensioner (typ ≤ 20 cm dbh) och inte så gärna på snabbvuxna, slätbarkiga granar heller, så de ska gå bra att ringbarka.

Kommentar/bemötande, Emelie Westin:

Elisabeth Nilsson framförde samma information efter att ha pratat med personal på Skogsstyrelsen. Jag ska kontakta barkborrespecialist vid

Skogsstyrelsen för dialog kring detta, och sedan fortgår vi troligen så som föreslås i kommentaren. Hur ringbarkningen eventuellt bör fördelas i tiden diskuteras också med Skogsstyrelsen.

- f) Synpunkt från kommunen om den gamla sandtälten i norra delen av området. Både tälten och lagringen av virke är avslutade, och området är återigen registrerat som naturmark/skogsmark. Potential för att skapa lämplig miljö för backsvalehäckning där. SCA kan välja att sköta området för att exempelvis gynna naturvärden knutna till sandmark. Enligt Länsstyrelsen är området ett kärnområde för sandstrandjägare som är en ÅGP-art (åtgärdsgärdsprogram för hotade arter).
 - i. Kommunen har efter mötet inkommit med rättelse att SCA bara äger södra delen av den före detta tälten, medan större delen har annan ägare.

Kommentar på protokoll, Elisabeth Nilsson:

Har varit i kontakt tidigare med ägaren till norra delen av tälten. Han avser att lämna området orört, inte plantera skog tex.

Sandstrandjägare, det är tvåbenta figurer... insekten heter strandsandjägare

Kommentar/bemötande, Emelie Westin:

Jag hade en tanke om att undersöka möjligheten att upprätta ett samarbete med markägaren för norra delen av tälten, och se om SCA kan få tillåtelse att utföra naturvårdande åtgärder för bland annat backsvala, alternativt om markägaren själv har möjlighet att göra detta. Sådan åtgärd skulle då utformas i samverkan med BirdLife Medelpad. Elisabeth berättar dock följande: "Tror inte det behöver grävas, det är jättebranta slänter som liknar nipor, Det är byggt skydd och staket längs kanterna. Ett problem är att det körs crosscyklar på sommaren och snöskotrar på vintern, men de når kanske inte ända upp."

Jag frågar BirdLife Medelpad om de inom ramen för pågående samarbetsavtal kan titta på områdets lämplighet för backsvala och eventuella åtgärdsförslag.

Oops 😊

- g) Fråga om hur stigar och spår kommer att värnas vid åtgärder. Emelie beskriver att stigar värnas vid både avverkning och markberedning genom att dessa markeras med högstubbar på ca 1,3 meter, och att ris inte ska lämnas på dem. Däremot finns inga generella riktlinjer som berör eventuellt slyuppslag.

På sidan 10 i underlaget, karta över stigar. Det är ritat en stig som går från masugnarna väster om bäcken till Lögdösjön. Den finns inte. Finns gör däremot den som är gulmarkerad ner till befintlig bro över bäcken. Den röda pricken planerad bro är uppe vid masugnarna.

Hoppsan. Här kommer rättad karta. Den kartbild som är med i presentationen och i utskicket inför samrådsmötet har alltså vissa felaktigheter.

- h) Mattias E frågade om naturvårdande åtgärder inom FA-områden enbart kommer vara manuella vilket bekräftades av Emelie. Granar som nås från ytterkanterna kan komma att plockas med maskin.
- i) Förslag från Länsstyrelsen att SCA avsätter pengar för att stötta intresseföreningen att upprätthålla stigar genom röjning, då området främst präglas av rekreationsvärden. Emelie tar med sig frågan.

Kommentar, Emelie Westin: Ett nyttjanderättsavtal är under framtagande, som ger Lögdö bruks intresseförening tillstånd att hålla stigar och kulturlämningar inom området (samt vidare en bit västerut) fria från uppväxande träd och vindfällan. Någon ersättning för detta är inte planerad som det är nu. Det är en prioriteringsfråga, men jag har

den med mig. Regelbunden användning av stigarna borde också hjälpa till att hålla dem i framkomligt skick.

- j) Idé framfördes att det finns möjlighet att återskapa lekbottnar för havsöring i Masugnbäcken.

Kommentar, Emelie Westin: Dialog är inledd med Ljustorpsåns Fiskevårdsområde.

- k) Fråga om befintlig fröplantage, kommer fortsätta att användas som det för fröproduktion.
- l) Fråga om det går att identifiera områden som kan hållas öppna i form av gläntor då området tidigare varit hävdad. Det kan finnas fröbanker av hävdgynnad flora som skulle kunna gynnas med hävd. Dyr och svår åtgärd som kräver återkommande åtgärder i form av bete och/eller slåtter.

Kommentar, Emelie Westin: Detta ligger inte i plan i dagsläget. Om något så kan vi se över möjligheten att använda traktorburen slåtterbalk för att hålla en eventuell kommande "park" i kulturreseptatet öppen.

- m) Mattias E frågade hur SCA säkerställer att lövskog inte ersätts med gran eftersom det inte räcker med engångsinsatser utan kräver återkommande åtgärder som kan vara kostsamma.

Kommentar, Emelie Westin: Behov av markberedning/markstörning för att möjliggöra lövföryngring bedöms vid planeringen. Vid röjning och gallring blir inriktningen att plocka bort gran.

- n) Länsstyrelsen frågar om fiskevårdsföreningen har konsulterats. Det finns önskemål om att skapa fiskestig även på andra sidan Ljustorpsån. Idén att konsultera fiskevårdsföreningen ges stöd från flera deltagare.

Kommentar, Emelie Westin: Dialog är inledd.

- o) Timrå kommun är öppen för att se över möjlighet till samarbete.

Kommentar, Emelie Westin: Vi får se vad kommun och företag har för resurser och prioriteringar.

- p) Deltagare stödjer idén om att hålla tåkten öppen av rekreations- och kulturvårdsskal. Tåkten har varit för djup vilket gör att grundvatten trånger upp i ytan vilket kan skapa intressant biotop. Dock viktigt att hålla maskiner borta. I slånterna ned mot ån har det regelbundet förekommit kungsfiskare. Norr om området har backsvala häckat i niporna.

Kommentar, Emelie Westin: Se punkt 14.f)

- q) Mykologerna är särskilt intresserade av bränning då kalkgynnade svampar kan gynnas av det.

Kommentar, Emelie Westin: Jag tar upp bränningsfrågan med skötsel- och bränningsansvariga för området, så att de är medvetna om önskan om bränning och kan lägga in det i plan.

- r) Fråga från Länsstyrelsen om förekomst av jättebalsamin och lupin. Viktigt att beakta risken för att åtgärder orsakar ökad spridning. Länsstyrelsen lyfter även möjlighet att gynna gräsväxt och mykologerna lyfter svampvärden som finns i parkmiljöer kring herrgården.

Kommentar, Emelie Westin: Jag tror inte att vi har någon särskild strategi för det här, mer än att välgkantsslåttern är anpassad i Fjärilslandskapet vid länsgränsen Jämtland/Västernorrland.

- s) Stora granar intill ån lyfts fram som värdefulla för både fisk och rekreation vilket Emelie är medveten om.

Kommentar, Emelie Westin: Vi lämnar enskilda grova granar längs fiskestigen. Se vidare under punkt 14. t) för resonemang om kantzoner mot vattendrag.

- t) Kvarndammen nämndes som intressant, eventuell renhuggning

Kommentar på protokoll, Erik Bergfors:

Det jag syftade på var området från kvarndammen förbi den gamla kvarnen. Jag förespråkar gärna att man gransanerar och ställer ut dom fina tallarna som står i området för att bevara kvarnmiljön som den en gång var. Jag äger marken mittemot och får då och då frågan varför jag inte sköter om området däromkring men får hänvisa det vidare. Det hade varit ett väldigt fint inslag att få som ett parkområde däromkring. Sedan är jag även inbiten fiskare och har utbildat mig inom fiskevård/fiskbiologi vid Umeå universitet och förespråkar utifrån den kunskapen att man hugger bort granar längs med Aspån. Dels för att förhindra erosion vid rotvältor och dels för att gynna en lövskärm längs med bäcken som är mer gynnsamt för fiskens livsmiljö.

Kommentar på underlag/presentation, Mattias Edman:

Aspån. Du funderade på eventuell lövskötsel där. Det finns mycket löv, framför allt asp, på nipkanten och i brinken på sydsidan ån på sträckan

från Ljustorpsvägen och ca 400 m nedströms. Varma, solexponerade kanter mot åkrarna där det skulle vara lämpligt att ta ut gran. Även Aspåns nedersta lopp innan den rinner ut i Ljustorpsån är lövrik och skulle lämpa sig för gransanering. I övrigt är det mest gran som inte bör röras. Vet dock inte hur det ser ut uppströms Ljustorpsvägen.

Kommentar/bemötande, Emelie Westin:

Önskemålet om att ta bort gran till förmån för tall och löv står väl i linje med hänsynområdets generella inriktning, att gynna löv och tall (i den ordningen) samt att bevara och framhäva forn- och kulturlämningar. Lögdö Bruks intresseförening önskar också att kvarnen röjs fram, och att en stig anläggs till spikhammaren. Kontakt hålls med Erik för att göra ett gemensamt fältbesök tillsammans med Emelie och/eller Patrik Johansson, förslagsvis även tillsammans med representant(er) för intresseföreningen för att se ut den nya stigsträckningen och för att gemensamt diskutera hur åtgärderna kan utformas.

Några urklipp från Målbilder för god miljöhänsyn ([hansyn-till-vatten-foryngringsavverkning.pdf](https://www.skogsstyrelsen.se/hansyn-till-vatten-foryngringsavverkning.pdf) ([skogsstyrelsen.se](https://www.skogsstyrelsen.se)); [hansyn-till-vatten-med-sarskilt-hoga-varden.pdf](https://www.skogsstyrelsen.se/hansyn-till-vatten-med-sarskilt-hoga-varden.pdf) ([skogsstyrelsen.se](https://www.skogsstyrelsen.se))):

I kantzoner avgränsade enligt ovan, där utströmningsområden och hänsynskrävande biotoper, ska som regel ingen avverkning ske.

fördel mot söder än mot norr. I kantzoner avgränsade enligt exemplet, dvs för att ge beskuggning, kan försiktig plockhuggning ske i kantzonen om kantzonens funktion för att ge beskuggning kan bibehållas. Naturvärdesträd och en del grövre träd ska sparas för att kunna förse vattendraget med död ved. Träd kan också fällas ut över vattendraget för att aktivt tillföra död ved.

ATT TÄNKA PÅ VID FÖRYNGRINGSÄVVERKNING

- Ingen ävverkning i utströmningsområden i direkt anslutning till vatten.
- Hänsynskrävande biotoper mot vatten lämnas utan skogsbruk, alternativt utförs naturvårdande skötsel.
- Träd, buskar och övrig vegetation som bedöms ge stabil beskuggning över tid, bidra med föda och död ved till vattnet samt fungera som filter mot slamtransport, lämnas utifrån befintliga förutsättningar.
- Allt löv inom cirka 10 meter från vattnet lämnas i barrdominerade bestånd.
- Kantzonen underväxtröjs inte.
- Inga körsador i och i direkt anslutning till vattendrag och sjöar. Detta innebär att körning inte sker inom cirka 10 meter från vatten.
- Inga körsador som leder till ökad slamtransport till sjöar och vattendrag.
- Inga körsador i utströmningsområden.

I samband med föryngringsävverkning vid vatten med höga värden lämnas kantzon längs större delen av sträckan, oavsett kvalitet på kantzonen. Om behov finns av restaurering av kantzoner vid sådana vatten bör åtgärder utföras med stor försiktighet och helst i samband med röjning eller gallring. Det är lämpligt med samråd mellan verksamhetsutövare och myndighet vid åtgärder i anslutning till denna typ av vatten.

Om det finns gott om lövträd att gynna och tillräcklig beskuggning kan bevaras så plockhugger vi den gran som maskinen når från hänsynsbanden. Är det däremot starkt grandominerad och skiktad skog så lämnar vi kantzonen orörd. Jag kommer att förhöra Länsstyrelsen om hur de har jobbat med tillförsel av död ved vid tidigare och pågående restaureringsåtgärder i Mjällådalen. Dialog har också inletts med Ljustorpsåns Fiskevårdsområde.

- u) Bergeforsens skidklubb framförde efter mötet önskan om ny dragning för skidspåret över Masugnsgrundet, eftersom korsandet av Ljustorpsån kan komma att omöjliggöras när klimatet ändras.

Kommentar, Emelie Westin: Inget beslutat ännu, men jag tar med mig frågan, och ber planeraren se över möjligheter för detta i fält.

- v) Länsstyrelsen föreslog att en hydrologisk undersökning genomförs för att se över möjligheter att skapa mer översvämningsskog, vilket går i linje med ambitionerna att skapa och bibehålla lövdominerade skogar. John lyfte även en försvårande omständighet för naturvårdsbränning: vinden är avgörande vid bränning, och det kustnära läget med dess sjöbris innebär att vindriktningen kommer att svänga under dagen. Säkerhetsaspekten av att bränna diskuterades också – om man bränner tidigt på året när det fortfarande är fuktigt i marken kan man undvika att rötter eventuellt bränns av och skapar en risk för fallande träd.

Kommentar, Emelie Westin: SCA har ett hållbarhetsmål om att utföra våtmarksrestaureringar, och en eventuell återvätning av något slag av Masugnsgrundet kan platsa inom den strategin. Jag ska se över möjligheterna till detta, både internt och eventuellt samarbete med Länsstyrelsen (som har intressen här i och med Natura 2000-området).

Jag ber någon med stor erfarenhet som bränningsledare att tänka till ordentligt kring säkert genomförande av en bränning.

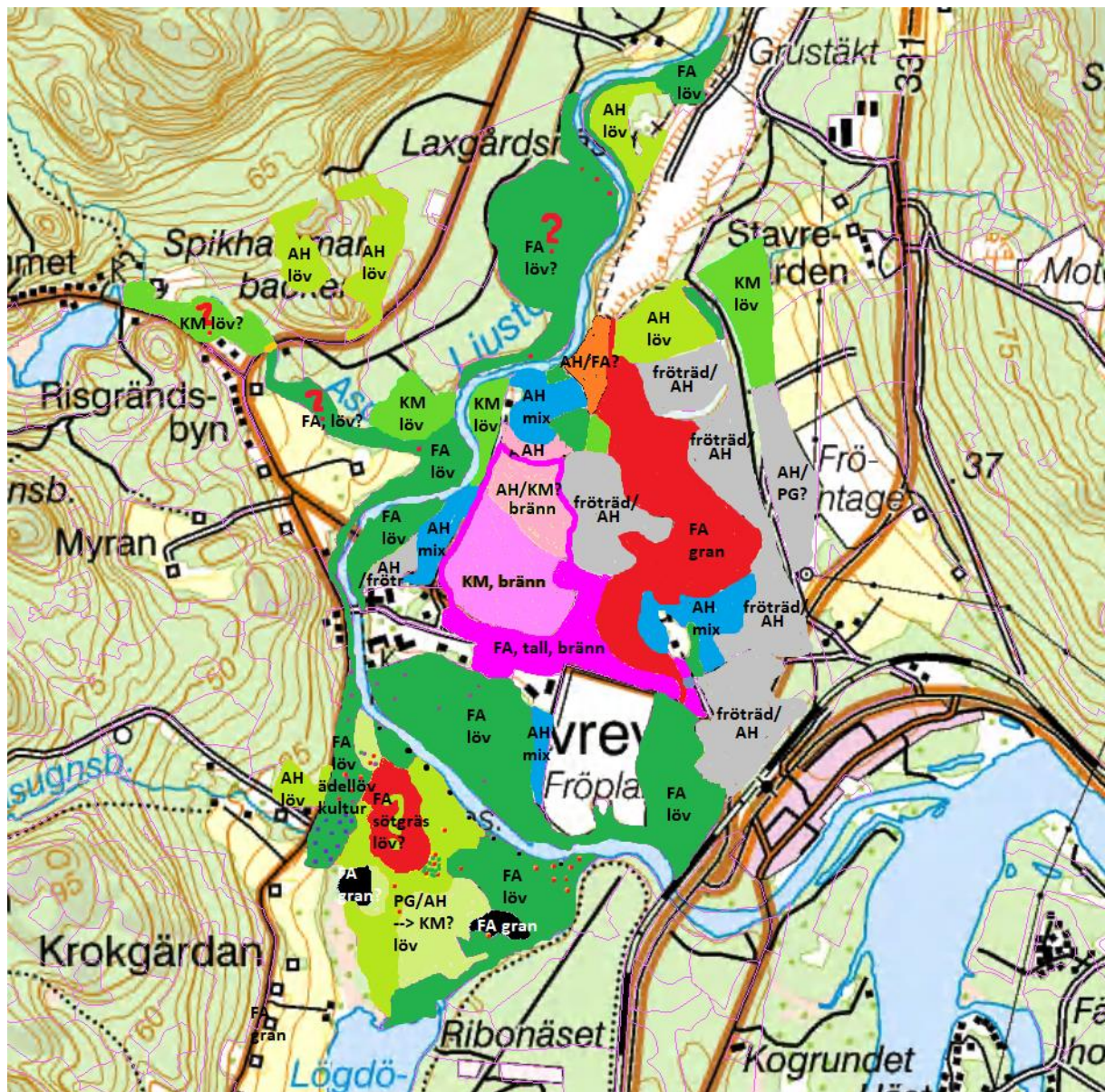
Beslut om åtgärder:

I huvudsak står skötselförslagen som presenterades under samrådsmötet fast, i enlighet med den tematiska kartan på sida 33 i presentationen (inklistrad nedan).

Ytterligare information om de planerade åtgärderna återfinns på bild 18-31 i presentationen (se rättelse angående bild 14 under punkt 14. g), samt klargörande om beståndet vid Aspån (bild 20 och 33) under punkt 14.t))

Exakt utformning av åtgärderna fastslås vid kommande fältplanering, enligt följande tumregler:

- Allt löv lämnas, alternativt röjs delvis för att gynna dimensionstillväxt hos enskilda lövstammar eller för att friställa och bättre synliggöra gamla tallar.
- Där det finns höga lövvärden dödas gran. Detta kan antingen ske genom ringbarkning, motormanuell fällning eller maskinell huggning från kant eller instick.
- De gamla alléträden friställs stegvis, alm-/askplantor tas från den angränsande skogen och planteras mellan de gamla alléträden i ett försök att föryngra allén, och gradvis försöker vi omvandla den angränsande grandominerade skogen till en lövskog med alm och ask.
- Kantzoner till vattendrag: om det finns gott om lövträd att gynna och tillräcklig beskuggning kan säkerställas så plockhugger vi den gran som maskinen når från hänsynsbanden; den gran som eventuellt inte nås kan ringbarkas eller fällas motormanuellt. Är det däremot starkt grandominerad och skiktad skog så lämnar vi kantzonen orörd.
- Alla gamla tallar lämnas.
- Område mellan stigarna, där det finns mer eller mindre stort inslag av gamla tallar, bränns. Förberedelser inför detta kan inkludera uttag av gran och/eller delmängd av ”yngre” tallar, liksom eventuell röjning av smågranar.
- Området längs Surån lämnas till fri utveckling (södra delen kan påverkas av bränning)
- Där det nu växer ren tallskog utan gamla tallar lämnas en fröträdställning av 25-80 tallar som får fortsätta växa i den nya generationen skog.
- Naturlig föryngring, där lövsuppslaget tas tillvara. Lätt spårbildning eller markberedning kan vara påkallat för att uppnå föryngring av lövträd.
- Lögdö bruks intresseförening får ett nyttjanderättsavtal som ger dem tillstånd att hålla stigar och kulturlämningar inom området samt vidare en bit västerut fria från uppväxande träd och vindfäll. Någon ersättning för detta är inte planerad som det är nu.
- Skötsel i södra delen av kulturreseptatet (masugnsområdet) samt vid spikhammaren och kvarnen utformas för att förstärka kulturlämningarnas och närområdets upplevelsevärden. Möjlighet till parkliknande huggning beaktas. Informationsskyltar tas fram.

FA:

- Mörkgrön (löv)
- Röd (gran, vatten, sötgräs)
- Cerise (tall, bränn)
- Svart (rekreation)

KM:

- Mellangrön (löv, vatten)
- Rosa (tall, bränn)

AH eller PG:

- Ljusgrön (löv; framtida högre naturvårdsfokus i alla fall på Masugnsgrundet?)
- Blå (tall och löv)
- Grå (tall, rekreation/sand)

FA är förkortning för Frivillig Avsättning. Här ska alla eventuella åtgärder ske med naturvårdens bästa i sikte; eventuella virkesuttag blir en bonus. Åtgärderna kan vara manuella eller maskinella.

KM är förkortning för Kombinerade Mål. Här är målen mellan naturvård och virkesproduktion mer eller mindre jämställda, och som regel ska högst 50 % av volymen huggas ut. Vi har inga krav på oss att få till en föryngring som återigen kan avverkas.

AH är förkortning för Anpassad Hänsyn. Här är hänsynen förstärkt jämfört med den generella hänsynen som ska lämnas vid alla föryngringsavverkningar. Hänsynsandelens (i volym) ska landa mellan 15 och 50 %. Här finns krav på föryngring och framtida virkesuttag. Ett alternativ till plantering/naturlig föryngring av barrträd är att skapa en produktionsskog av lövträd.

PG är förkortning för Produktion Generell hänsyn. Här ingår fröträdställningar med ca 25-80 frötallar eller "frölöv" per hektar (eftersom den lämnade volymandelen hamnar under 15 %, vilket SCA har som riktvärde för hur stor den generella hänsynen kan vara).

Den framtida skötselns inriktning varierar mellan delområden. Vald/uppskattad ambitionsnivå utgår dels från hur höga de befintliga naturvärdena är och lövträdsandelarna (ett *utfall* av hur stor volymandel som blir kvar när man vi har sparat det vi behöver och/eller vill spara), och dels vilken målsättning vi har framåt (*syftet* med åtgärden och området). Endel av områdena ligger i dagsläget på AH-nivå, som alltså har fortsatta produktionsmål, trots möjliga vitryggförlöppningar (vars infriande förutsätter att träden får åldras och dö). Detta är en kompromiss för att skapa så goda förutsättningar som möjligt för framtida naturvård, utan att i dagsläget ta av den naturvårdsareal som behövs i områden som i just nu har högre bevarandevärden och prioriteras högre för naturvård. Framtida vitryggspotential och eventuellt mer uttalad vitryggssatsning får avgöra om ambitionsnivån bör förändras framöver, i kombination med framtida politik och företagsmål.

Frågor som kvarstår

- Framtida naturvårdsambition för olika delområden som i dagsläget inte har rena naturvårdsmål.
- Stigarnas eventuella skötsel
- Hydrologisk undersökning av Masugnsgrundet
- Ny dragning för skidspåret

Information om möjlighet att klaga på hur samrådsprocessen har genomförts

Om du anser att samrådsprocessen inte har genomförts i enlighet med indikator 4.5.2 och 4.5.3 i svenska FSC-standarden kan du skicka ett klagomål till oss. Mer om klagomål kan du läsa om på följande adress:

<https://www.sca.com/sv/om-oss/var-skog/lamna-synpunkter-och-klagomal-pa-vart-skogbruk/>

Lista över bilagor

Från kallelsen:

Kallelse samråd_Lögdö Bruk och Masugnsgrundet_2022-03-03.pdf

Bilaga 1_Översiktlig åtgärdsplan m.m._Samråd_Lögdö bruk och Masugnsgrundet_2022-03-03.pdf

Bilaga 2. Sändlista_Samråd_Lögdö Bruk och Masugnsgrundet_2022-03-03.pdf

Från samrådsmötet:

Presentation från lokalt samråd om Lögdö Bruk och Masugnsgrundet 2022-03-03.pdf

Samrådsprotokollet:

Samrådsmöte gällande SCAs planerade skogsbruksåtgärder kring Lögdö bruk och Masugnsområdet.pdf

Jan-Olof Tedebrands rapport från mötet:

NATUR OCH SVAMPAR VID LÖGDÖ BRUK.docx